

JENAM 97 - KONFERENCIJA EVROPSKOG ASTRONOMSKOG DRUŠTVA

MILAN S. DIMITRIJEVIĆ

Astronomska Opservatorija

U letovalištu Kalitea na poluostrvu Kasandra na Halkidici održan je JENAM - 97 (Joint European and National Astronomical Meeting), šesta evropska i treća grčka astronomska konferencija, koju su zajednički organizovali Evropsko i Grčko astronomsko društvo. Praksa Evropskog astronomskeg društva je da svake godine organizuje svoju Generalnu skupštinu zajedno sa nacionalnom konferencijom jedne od zemalja članica. Ovakva organizacija, prvi put je primenjena na Trećoj generalnoj skupštini 1994. u Edinburgu, koja je organizovana zajedno sa konferencijom Kraljevskog astronomskeg društva. Praksa je nastavljena 1995. u Kataniji i 1996. u Sevilji. Ciljevi ovakve organizacije su da što češće sastajanje učvrsti veze i saradnju medju evropskim astronomima i da se pruži šansa mladima u zemlji domaćinu, da čuju i vide često po prvi put, najpoznatija imena evropske astronomije.

Na ovom izuzetnom astronomskom događaju, bilo je, prema rečima organizatora, oko 350 učesnika. U okviru otvaranja, S. M. Krimigis iz Amerike, ekskluzivno je prikazao snimke asteroida 253 Matilda, koji su sa 1200 km načinjeni sa kosmičkog broda NEAR (akronim od Near Earth Asteroids Rendez-vous), 27 juna 1997. i na konferenciji za štampu prvi put prikazani 30 juna, dva dana pre početka konferencije. On je tom prilikom u izuzetno interesantnom predavanju prikazao dosadašnje rezultate ove misije. Asteroid 253 Matildu, otkrio je 12 novembra 1885. Johan Palisa i nazvao je po ženi jednog od tada najuticajnijih astronoma na Pariskoj opservatoriji Morisa Levija (Moric Loevy). Ovo je do sada najbliži susret kosmičkog broda sa asteroidom, pošto su Gaspra i Ida sa satelitom Daktilom snimljeni sa veće daljine. To je telo čije su dimenzije 50x50x70km, mnogo veće od dimenzija dva prethodno snimljena asteroida. Snimci pokazuju telo nepravilnog oblika sa pet kratera većih od 20 km u prečniku, a najveći je oko 30km u prečniku, 6-7km dubok. Ovakvih kratera nema na Gaspri i Idi. Misija NEAR započela je 9 januara ove godine i treba da traje do 6 februara 1999. Njen osnovni cilj je "randevu" sa asteroidom 433 Eros.

U okviru konferencije, celo jedno pre podne bilo je posvećeno okruglom stolu "Budućnost Evropske astronomije, gde su pozvani predavači davali kraći prikaz osnovnih pravaca razvoja, sadašnjeg stanja i problema, a zatim su vodjene diskusije o tim temama. U okviru konferencije, održana je i skupština Grčkog astronomskeg

društva, kao i Generalna skupština Evropskog astronomskeg društva. Skupština je usvojila izveštaj dosadašnjeg predsednika Pola Murdena (Paul Murdin) i za novog predsednika izabrala Žana Pola Zana (Jean Paul Zahn) sa Pariske opservatorije. Ja sam kasnije detaljno upoznao novoizabranog predsednika sa stanjem u astronomiji u Jugoslaviji, pošto na sednici izvršnog odbora društva, koji čine izabrani članovi i predstavnici nacionalnih društava-članova, nismo mogli da prisustvujemo, pošto su naši astronomi samo individualni članovi.

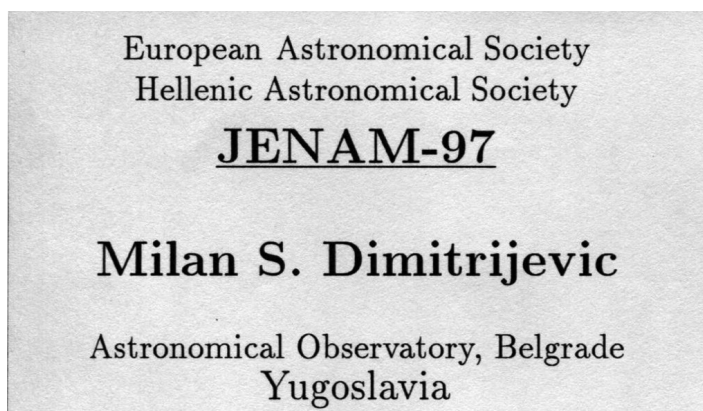
Na ovoj konferenciji bili su prisutni Luka Č. Popović, Gojko Djurašević, Veselka Trajkovska i Milan S. Dimitrijević. U sekciji posvećenoj fizici Sunca, prikazan je rad A.A. Mihajlova, M.S. Dimitrijevića, Lj. M. Ignjatovića i M.M. Vasiljevića, o uticaju procesa hemi - jonizacije i hemi - rekombinacije na populacije pobudjenih atoma u Sunčevoj atmosferi, kao i rad I. Vincea i S. Erkapic o pokušaju teorijskog ponašanju fotosferske spektralne linije Mn I 539.47 nm u periodu 1979 - 1991. U okviru sekcije posvećenoj zvezdanoj i medjuzvezdanoj astrofizici, J. Arsenijević, G. Djurašević, S. Marković, I. Vince i A. Kubičela, prikazali su rad o promenama optičke polarizacije VV Cep. u periodu 1974 - 1992, a, J. Arsenijević i S. Marković rad o merenjima linearne optičke polarizacije zvezde 59 Cygni na Beogradskoj opservatoriji u periodu od 1984. do 1991. M.S. Dimitrijević i S. Sahal-Bréchet prikazali su dva rada, jedan o Štarkovom širenju spektralnih linija Y III u zvezdanoj plazmi i drugi o obliku linija vanadijuma V u spektrima toplih zvezda, a G. Djurašević je predstavio rad o proceni parametara aktivnog eklipsnog dvojnog sistema SV Cam. na osnovu interpretacije fotometrijskih posmatranja u periodu 1973 - 1981. L.Č. Popović i M.S. Dimitrijević su prikazali rad o Štarkovom širenju spektralnih linija Mn II u atmosferama Hg - Mn zvezda, a V. Trajkovska i S. Ninković rad o raspodeli mase A i B komponentata bliskih vizualno dvojnih zvezda. A. A. Mihajlov, M.S. Dimitrijević, Lj. M. Ignjatović i Z. Djurić su dali rezultate istraživanja o uticaju jon - atomskih kompleksa na kinetiku zvezdane plazme i optičke karakteristike zvezdanih atmosfera. U okviru sekcije posvećene galaksijama, L.Č. Popović je imao usmeno izlaganje o posmatračkim i gravitacionim efektima kod određivanja crvenog pomaka emisioh linija jezgara aktivnih galaksija. U okviru sekcije o posmatračkoj astronomiji i instrumentima, M. Dačić i Z. Cvetković su prikazali poredjenje Beogradskog posmatračkog i FK5 kataloga, G. Damljanović rezultate nove redukcije originalnih Beogradskih posmatranja promena geografske širine zenit - teleskopom u periodu 1949 - 1985, a G. Djurašević, H. Rovithis - Livaniou i P. Rovithis, rezultate istraživanja dugoperiodične aktivnosti eklipsne dvojne AB And.

Treba istaći da su Grčki astronomi platili boravak svim članovima naše relativno brojne delegacije a ja sam se, kao rukovodilac Astronomske opservatorije, trudio da svima koji su imali prihvaćen rad i izrazili želju da idu obezbedim putne troškove, pri čemu niko ko je tražio, nije od ministarstva dobio posebnu pomoć. Ova konferencija je naročito korisna jer učesnicima daje potpun uvid u najnovija dostignuća astronomije, kao i u planove za neposrednu budućnost, a osim toga daje mogućnost da se ostvare kontakti i veze sa evropskim astronomskim instituci-

jama i da se razmene informacije sa velikim brojem poznatih evropskih astronoma. Ona nam kao zemlji, daje mogućnost da učestvujemo u radu najveće evropske strukovne organizacije iz astronomije, Evropskog astronomskog društva. Na ovoj konferenciji, ja sam imao vrlo korisne razgovore sa Direktorom Astronomске opservatorije u Bukureštu, M. Stavinschi, o organizovanju III Rumunsko - Jugoslovenskog okruglog stola o saradnji u astronomiji, sa predsednikom Evro - Azijskog astronomskog društva i Direktorom Astronomске opservatorije u Moskvi (GAISH) Čerepaščukom o učestvovanju beogradskih astronoma na Skupštini Evro-Azijskog astronomskog društva u Moskvi, sa Predsednikom Evropskog astronomskog društva J. P. Zanom, koga sam upoznao sa astronomijom u Jugoslaviji, sa Direktorom Astronomskog instituta RAN u Moskvi Borisom Šustovim i o saradnji, kao i sa Češkim (P. Heinzel), estonskim (A. Saapar, L. A. Pustyl'nik) i grčkim (N. Spyrou, P. Laskaridis, G. Contopoulos, B. Petropoulos, E. Teodossiou, M. Contadakis, P. Rovithis) astronomima.

JENAM 97 - CONFERENCE OF THE EUROPEAN ASTRONOMICAL SOCIETY

The work of the JENAM 97 - 6th European and 3rd Hellenic Astronomical Conference in Kalithea near Thessaloniki (2 - 5 July, 1997) is presented with the special emphasis of the participation of serbian astronomers.

70) 1997.
30.06-7.07.

Солун, Калитеа, Солун, Калива Полигиру, Скала Геракинис, Ватопедиу, Метаморфозис, Никитас, Елиа, Трипотамос, Парадизос, Неа Мармарис, Калитеа, Неа Редестос, Базилика (Vassilika), Галатиста, Ајос Продромос, Геропатанос, Палеохори, Неохори, Стагира, Стратоники, Стратонион, Јерисос, Неа Рода, Хиландар, Солун.